СТАЛІ ФІНАНСИ
EU GREEN DEAL

Чому важливі Сталі фінанси у Європейській зеленій угоді?

Сталі фінанси відіграють ключову роль у досягненні цілей Європейської зеленої угоди, а також міжнародних зобов'язань ЄС з досягнення цілей сталого розвитку та боротьби зі зміною клімату. Механізмом досягненняцілей є перенаправлення приватних інвестицій на проекти, що відповідають критеріям сталого розвитку, кліматичної нейтральності, стійкості до змін клімату. Таким чином стале фінансування забезпечує підтримку сталій економіці та відповідне відновлення від пандемії COVID-19.

Основи сталих фінансів були закладені у Паризькій кліматичній угоді, яка включає зобов'язання узгодити фінансові потоки з напрямами досягнення низько-вуглецевого та кліматично дружнього розвитку.

У межах Зеленої угоди 14 січня 2020 року Європейська комісія представила європейський інвестиційний план, згідно з яким впродовж наступного десятиліття буде мобілізовано щонайменше 1 трлн євро. Що забезпечить належні умови для підтримки та стимулювання державних та приватних інвестицій, необхідних для кліматично нейтральної, зеленої та ресурсоефективної економіки.

17 вересня 2020 року Європейська комісія представила свій кліматичний план на 2030 рік із ціллю скорочення викидів на 55% до 2030 року в порівнянні з 1990 роком. ЄС має інвестувати приблизно на 350 мільярдів євро щороку (більше, ніж він інвестував впродовж попереднього десятиліття), щоб досягти поставлених цілей щодо клімату та енергії до 2030 року. ЄС уже дає поштовх для залучення необхідних інвестицій за допомогою Європейського фонду стратегічних інвестицій та інших ініціатив. Однак масштаби інвестиційної проблеми виходять за межі можливостей лише державного сектору. Фінансовий сектор відіграє ключову роль у досягненні цих цілей.

Відповідно, фінансовий сектор може:

- переорієнтувати інвестиції на більш сталі технології та бізнеси;
- фінансувати економічне зростання згідно з принципами сталого розвитку на довгостроковій основі;
- сприяти створенню низьковуглецевої, кліматично стійкої та циркулярної економіки.

Елементи системи сталих фінансів ЄС

Таксономія сталої діяльності ЄС

Чому потрібна Таксономія сталої діяльності ЄС?

Для перенаправлення коштів фінансового ринку на зелене відновлення потрібний загальний стандарт визначення того, чи є об'єкт інвестування сталою діяльністю, саме для цього потрібна загальна система класифікації у вигляді таксономії ЄС.

Чим є Таксономія сталої діяльності ЄС?

Це система класифікації, яка встановлює перелік екологічно стійких видів економічної діяльності. Вона допомагає здійснювати сталі інвестиції та стимулює компанії досягати кращих показників сталого розвитку.

Які цілі сталого розвитку покриває Таксономія ЄС?

На сьогоднішній день таксономія ЄС покриває 6 екологічних цілей:

- Пом'якшення наслідків зміни клімату; Адаптація до зміни клімату;
- Стале використання та охорона водних і морських ресурсів;
- Перехід до циркулярної економіки; Запобігання і контроль забруднення;
- Охорона та відновлення біорізноманіття та екосистем.

Найближчими роками таксономія має бути доповнена соціальною складовою цілей сталого розвитку.

Міжнародна платформа сталих фінансів

Що таке платформа сталих фінансів?

Платформа є форумом для діалогу між політиками із загальною метою збільшення обсягу приватного капіталу, що інвестується в екологічно стійкі інвестиції.

Європейський стандарт зелених облігацій

Що таке Європейський стандарт зелених облігацій?

Стандарт зелених облігацій – сукупність вимог та процедур з випуску зелених облігацій, що допомагає прозоро спрямовувати інвестиції на сталий розвиток.

Розкриття інформації про кліматичні бенчмарки та показники ESG

Що таке кліматичні бенчмарки?

Кліматичний бенчмарк – це інвестиційний контрольний показник, який вміщує в собі конкретні цілі, пов'язані із скороченням викидів парникових газів та переходу до низьковуглецевої економіки У межах плану дій з фінансування сталого росту було введено дві групи кліматичних бенчмарків: EU Climate Transition Benchmark та EU Paris-Aligned Benchmark.

Для чого використовуються кліматичні бенчмарки?

Використовуються інституційними інвесторами під час визначення об'єктів інвестування для захисту від ризиків, пов'язаних зі зміною клімату та переходу до низьковуглецевої економіки.

Розкриття інформації корпораціями стосовно клімату

Що таке режим розкриття інформації стосовно клімату?

Обов'язковий режим розкриття інформації як для нефінансових, так і для фінансових компаній, що надає інвесторам інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо сталого інвестування.

Вимоги до розкриття інформації включають вплив діяльності компанії на навколишнє середовище та суспільство, а також ділові та фінансові ризики, з якими стикається компанія через її сталість.

Розкриття інформації, пов'язане зі сталістю, у секторі фінансових послуг

Що таке режим розкриття інформації, пов'язане зі сталістю, у секторі фінансових послуг?

Обов'язковий режим розкриття інформації щодо сталості наданих професійними учасниками ринку фінансових продуктів та фінансових консультантів для кінцевих інвесторів.

Інформація надається у зв'язку з інтеграцією ризиків сталого розвитку учасниками фінансового ринку (тобто управляючими активами, інституційними інвесторами, страховими компаніями, пенсійними фондами та іншими організаціями, які пропонують фінансові продукти) та фінансовими консультантами у всіх процесах інвестування і для фінансових продуктів, які переслідують мету сталого інвестування.

Сталі фінанси в Україні

Нормативно-правові засади

1) Таксономія проектів сталого розвитку

1) Забезпечити розробку та гармонізацію таксономії для ідентифікації зелених проектів та фінансових інструментів (Директива 2019/2088)

- встановити критерії для визначення екологічно сталої економічної активності, що мають відповідати екологічним цілям;
- визначити перелік видів економічної діяльності, що відповідають визначеним екологічним цілям та встановити відповідні технічні критерії оцінки;
- встановити критерії істотної шкоди екологічним цілям та вимоги до забезпечення мінімальних соціальних гарантій

2) Передбачити створення таксономії для ідентифікації соціальних проектів та фінансових інструментів (Звіт TEG 2019)

2) Розкриття інформації нефінансових ризиків нефінансовими установами

1) Встановити необхідність публікації інформації про нефінансові ризики для юридичних осіб з кількістю працюючих більш 500 осіб (Директива 2014/95/EU)
2) Передбачити розроблення форми нефінансового звіту (Директива 2014/95/EU) або встановити вимогу складання нефінансового звіту відповідно до переліку визначених
3) систем складання нефінансової звітності
4) Визначити перелік інформації, що має відображати нефінансові ризики (Директива 2014/95/EU)
5) Встановити вимогу розкриття інформації про те, яка частка обороту отримана від продуктів та послуг, що класифікуються як екологічно стійкі, та яка частка їх операційних та капітальних витрат спрямована на екологічну стійку діяльність (Директива 2019/2088)

Ввести поняття (регламент 2019/2088):

- стала інвестиція (sustainable investment)
- ризик сталості (sustainability risk)
- фактор сталості (sustainability factor)

3) Стандартизація вимог до інструментів мобілізації фінансових ресурсів

Передбачити розробку підзаконного акту для випуску зелених облігацій на основі Green Bond Standart, що має відповідати таксономії проектів сталого розвитку:

1) Надходження від зелених облігацій мають фінансувати проекти за напрямами таксономії з відповідним планом досягнення цілей впродовж 5 років у виключних випадках до 10 років;
2) Перед випуском, у процесі обігу та після погашення зелених облігацій емітенти мають надати підготовлений відповідно до вимог і перевірений зовнішньою організацією- оцінювачем green bond factsheet, green bond allocation report та звіт про розподіл коштів;
3) Передбачити звітність у вигляді green bond impact report після розподілу всіх надходжень від облігацій про екологічний вплив;
4) Уся інформація має публікуватись на веб-сайті емітента у секції під назвою “European green bonds”;
5) Зовнішні організації-оцінювачі мають бути зареєстровані у НКЦПФР відповідно до встановлених регулятором вимог;

Інфраструктура сталих фінансів

Створити **платформу зі сталих фінансів** при офісі профільного віце-прем’єр-міністра, яка буде:

- надавати поради щодо гармонізації технічних критеріїв таксономії ЄС та їх оновлення
- надавати поради щодо вироблення політик сталих фінансів;

- **Зелена біржа** – торгівельний майданчик для випуску та обігу зелених фінансових інструментів
- Агентство підтвердження статусу зелених фінансових інструментів
- **Акселератор для зелених фінансів** – допомога у підготовці зелених проектів та їх запуску
- **Організації-оцінювачі** – сертифікація фінансових інструментів та верифікація результатів

4) Розкриття та врахування інформації нефінансових ризиків фінансовими установами

Пенсійні фонди

Згідно з Директивою 2016/2341 та Регламентом ЄС 2019/1238 зобов’язати пенсійні фонди:

1) враховувати нефінансові (ESG) фактори під час прийняття довгострокових інвестиційних рішень;
2) переглядати організаційну систему управління фондами у разі зміни процесів врахування нефінансових (ESG) факторів;
3) враховувати нефінансові (ESG) фактори у системі ризик-менеджменту під час формування інвестиційного портфеля та управління ним;
4) переглядати принципи врахування нефінансових (ESG) факторів не рідше одного разу на три роки;
5) негайно надавати інформацію клієнтам, щодо змін у врахуванні нефінансових (ESG) факторів;
6) включити до інвестиційної декларації фонду інформацію про ефективність інвестицій з точки зору ESG;
7) щорічно надавати своїм клієнтам інформацію про зміну політики врахування ESG факторів у інвестиційних рішеннях та відповідне посилання на опис політики врахування ESG факторів

Фінансові установи (пенсійні фонди, страхові компанії, КУА, банки, небанківські фінансові установи, інвестиційні фірми, інститути спільного інвестування, венчурні фонди та інші фінансові установи)

Згідно з Регламентом 2019/2088, зобов’язати учасників фінансового ринку та фінансових послуг:

1) Дотримуватись правила: “інвестиції, що не відповідають критеріям екологічно сталої економічної активності, не визначаються як екологічно сталі”;

2) Інтегрувати у свою діяльність політику врахування ризиків сталого розвитку на тому ж рівні, що і фінансових ризиків (бажано з 1 січня 2022 року);

3) Перед укладанням контракту та періодично надавати інформацію про те на яку екологічну ціль спрямований фінансовий продукт; у якій мірі (частині) та як фінансовий продукт спрямований на екологічну сталу економічну активність;

4) Публікувати на веб-сайтах, де і як враховуються політики врахування факторів сталості, форму проведення дью ділідженс щодо оцінки цього впливу, якщо такі політики не застосовуються, тоді мають бути відображені причини цього;

5) Публікувати звіт про політики врахування факторів сталості учасниками фінансового ринку з кількістю працівників більше 500 осіб;

6) Перед початком надання інвестиційних послуг, надавати інформацію про інтеграцію врахування ризиків стійкості в інвестиційні рішення, можливого їх впливу на прибутковість фінансових продуктів; у випадку надання консультацій - надавати інформацію, яким чином враховуються ризики сталості та їх вплив на прибуток;

7) Для кожного фінансового продукту надавати інформацію, чи враховує він негативні впливи на фактори стійкості чи ні і яким чином;

8) Якщо однією з цілей фінансового продукту є сприяння екологічним цілям, встановити вимогу розкриття відповідної інформації:

- якщо при цьому враховується фінансовий індекс, необхідно вказати як цей індекс враховує цю ціль;
- якщо у фінансового продукту немає індексу для орієнтиру, тоді вказати яким чином це буде досягнуто;
- якщо фінансовий продукт спрямований на скорочення викидів, потрібно вказати яким чином це досягається відповідно до Паризької кліматичної угоди.